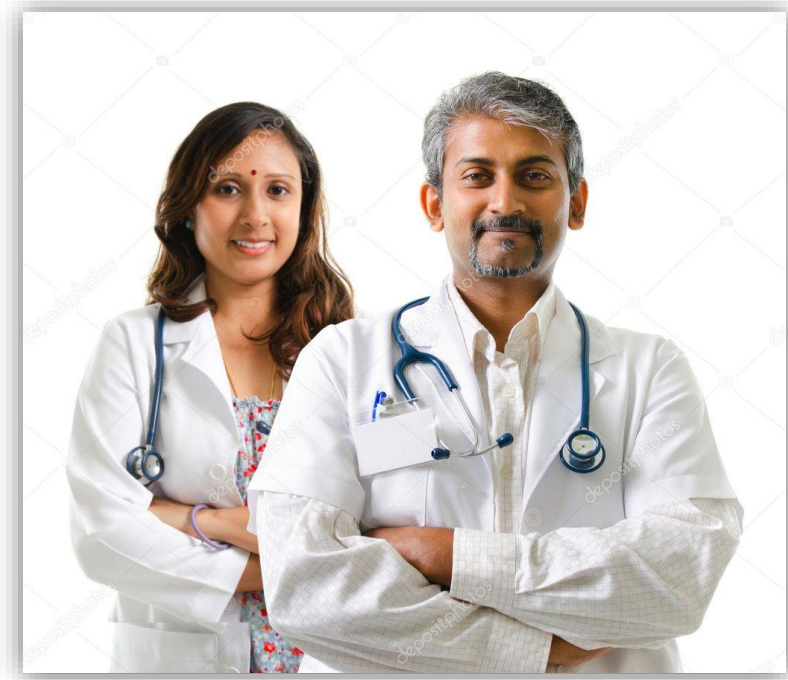

**DANYLO HALYTSKY LVIV NATIONAL
MEDICAL UNIVERSITY**

Department of Ukrainian Studies

UKRAINIAN LANGUAGE

**EXERCISES FOR PRACTICAL
in the Ukrainian language
for foreign students of the 2nd year of the
English-language department of the specialty
221 «Dentistry»**

Lviv 2021

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО
Кафедра українознавства

УКРАЇНСЬКА МОВА

ВПРАВИ ДЛЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
з української мови
для іноземних студентів 2 курсу
англомовного відділення спеціальності
221 «Стоматологія»

Обговорено та ухвалено на
засіданні методичної комісії
кафедри українознавства
(протокол № 1 від 31 серпня
2021 року)

Затверджено профільною
методичною
комісією гуманітарних
дисциплін
(протокол № 4 від 31 серпня
2021 року)

Львів 2021

УДК 811.161.2 (072)

Nahorniak O.M.

Ukrainian language: exercises for practical classes in the Ukrainian language for foreign students of the 2nd year of the English department of specialty 221 «Dentistry»: textbook / Compiler: senior teacher Nahorniak O.M Lviv: Danylo Halytskyi Lviv National Medical University, 2021. 56 p.

The textbook contains exercises and tasks designed to ensure the future dentists' mastery of the norms of modern Ukrainian literary language and compliance with the requirements of the culture of oral and written professional speech; to form skills of operating professional terminology in stereotypical communication situations; Practical tasks from each section are aimed at the development and improvement of lexical, grammatical, communicative skills and abilities of foreign students.

Each topic contains a list of recommended reading.

Addressed to foreign students of the English-speaking department of higher medical education, majoring in 221 "Dentistry".

Discussed and approved at the meeting of the methodical commission of the Department of Ukrainian Studies (Minutes №1 of August 31, 2021)

Approved by the profile methodical commission of humanities (protocol №4 dated August 31, 2021)

LESSON 1

Dentistry. Accusative and prepositional cases. Compound words. Terms-names of life processes and functions of the human body. General scientific, interdisciplinary and specialized terminology .

Знахідний і місцевий відмінки іменника. Складні слова.

Терміни-назви процесів життєдіяльності та функцій людського організму.

Загальнонаукова, міжгалузева і вузькоспеціалізована термінологія

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. 456 с.
2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів !!-го курсу англomовного відділення). Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

1. Read and study the following words and phrases/

Прочитайте і вивчіть наступні слова і словосполучення.

- 1.розділ – section; part
- 2.хвороба – illness; disease
- 3.порожнина рота (ротова порожнина) – mouth cavity
- 4.щелепа – jaw
- 5.століття – centure
- 6.злиття – confluence; amalgamation
- 7.зуболікування – toothtreatment
- 8.хірургія – surgery
- 9.зародитися / зароджуватися – to originate (from); to be originated
- 10.рамка – frame
- 11.пов'язаний – connected
- 12.засіб – means
- 13.надання – rendering
- 14.допомога – help; aid
- 15.зводиться – to come to; to amount to; to result in
- 16.видалення (видаляти) – to take out
- 17.спеціальність – speciality; profession; occupation
- 18.черга – turn
- 19.терапевтичний – therapy
- 20.хірургічний – surgical

2. Read the text/Прочитайте текст.

СТОМАТОЛОГІЯ

Стоматологія (від грецького **stoma** – рот, **logos** – слово, вчення) – розділ медицини, що вивчає хвороби органів порожнини рота, зубів, щелеп і обличчя. Стоматологія як медична дисципліна сформувалася у 20-х роках ХХ століття у результаті злиття (поєднання) зуболікування та щелепно-лицевої хірургії. Якщо щелепно-лицева хірургія зародилася й розвивалася у рамках хірургії, то зуболікування до ХVІІ століття не було пов'язане із загальною медициною. До цього часу зуболікування було

засобом надання допомоги під час болів зубів і зводилось в основному до видалення хворого зуба. Зуболікування як медична спеціальність зародилась у кінці XVII – початку XVIII століть. У першу чергу це пов'язано з працями знаменитого французького лікаря П.Фошара. Зараз стоматологія поділяється на терапевтичну стоматологію, хірургічну стоматологію та ортопедичну стоматологію.

3. Answer the questions / Дайте відповіді на питання:

1. Що таке стоматологія?
2. Коли стоматологія сформувалась як медична наука?
3. Чим було зуболікування?
4. Коли зародилось зуболікування як медична дисципліна?
5. З чим іменем пов'язане зародження зуболікування?
6. Як зараз поділяється стоматологія?

4. Insert the necessary prepositions in these sentences / Вставте у даних реченнях потрібні прийменники.

1. ... першу чергу це пов'язано ... працями П. Фошара (до, після, у, на, з, від).
2. Стоматологія сформувалась ... 20-х роках XX століття ... результаті злиття зуболікування та щелепно – лицевої хірургії (у, на, до, від).
3. ... цього часу зуболікування було засобом надання допомоги ... час болів зубів і зводилося ... основному ... видалення хворого зуба (на, в, до, під, від, за).
4. Зуболікування ... XVII століття не було пов'язане ... загальною медициною (на, у, від, до, під, із).

5. Make sentences from the given words and write them down /Складіть з поданих слів речення і запишіть їх.

1. Кінці, XVII, XVIII століть, у, як, почтку, спеціальність, зуболікування, медична, зародилась.
2. Із, медициною, зуболікування, загальною, до, було, століття, XVII, пов'язане, не.
3. П. Фошара, у, з, пов'язане, першу, лікаря, працями, чергу, французького, знаменитого.
4. Обличчя, розділ, стоматотологія, медицини, органів, рота, щелеп, зубів, порожнини, хвороби, вивчає, що.

6. What questions are answered here / На які питання тут дані відповіді?

1. Стоматологія сформувалась як наука у 20-х роках XX століття.
2. Стоматологія вивчає хвороби органів порожнини рота, зубів, щелеп та обличчя.
3. Стоматологія сформувалась як медична дисципліна у результаті злиття зуболікування та щелепно – лицевої хірургії
4. Зуболікування зводилось в основному до видалення хворого зуба.
5. Зуболікування як медична спеціальність пов'язане з працями французького лікаря П.Фошара.

7. Match the same root words to such words /Підберіть однокореневі слова до таких слів: хвороба, рот, медицина,

хірургія, щелепа, терапія, лице, допомога, видалення, лікувати.

8. Read and say which words make up the following complex words / Прочитайте і скажіть, з яких слів складаються наступні складні слова:

зуболікування, щелепно – лицевий, століття.

9. Read the text "Стоматологія" again and tell it/Прочитайте текст "Стоматологія" ще раз і розкажіть його.

LESSON 2

Teeth. Accusative, locative and genitive cases. Formation of verbal nouns. The characteristics of the subject by the external properties and its purpose. Terms of nomination of sciences, specialists in the field of dentistry, medicine.

Зуби. Знахідний, місцевий, родовий відмінки іменників. Утворення віддієслівних іменників. Характеристика предмета за зовнішніми властивостями та його призначенням. Терміни номінації наук, фахівців у галузі стоматології, медицини

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. 456 с.

2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів !!-го курсу англомовного відділення). Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

1. Read and study the following words and phrases/ Прочитайте і вивчіть наступні слова і словосполучення.

1. зуб – tooth
2. вкритий – covered
3. емаль – enamel
4. утворення – (*тум*) formation
5. ротова порожнина – mouth cavity
6. подрібнювати / подрібнити; подрібнення – to mill, to grain, to crush; crushing, milling
7. надзвичайно – unusually, extremely
8. піддаватись / піддатись – (*тум*) to be accessible (to)
9. стирати / стерти; стирання – to wear (away, off), to rub; rubbing
10. твердий, твердій, найтвердіший – hard, harder, hardest
11. однак – but, though, however
12. боліти – to ache; to have a pain
13. руйнуватись – to be ruined; to be destroyed
14. ясна – gum
15. чистити зуби – to brush the teeth
16. призначення – designation
17. передній – front
18. різець, різці – incisor, incisors
19. нагадувати / нагадати – to remind
20. стамеска – (*техн.*) chisel
21. відкушувати / відкусити; відкушування – to bite off; biting off
22. гострий, загострений – sharp
23. ікло – (*анат.*) cuspid, canine tooth

24. розгризати – to crack, to break with one's teeth
25. моляр – molar
26. жувати / пережовувати; пережовування – to chew; mastication
27. набір зубів – set of teeth
28. повністю – completely
29. молочні зуби – milk teeth
30. штука – (*штук*) piece
31. з'являтися / з'явитися – to appear
32. складатися з – to consist of
33. верхня щелепа – upper jaw
34. нижня щелепа – lower jaw
35. виростати / вирости – to grow, to grow up
36. поступово – gradually
37. розхитуватися / розхитатися – to get loose
38. випадати / випадити випадання (зубів) – to shed; shedding
39. постійні зуби – permanent teeth
40. зуб мудрості – wisdom tooth
41. згодом – in time, after some time

2. Read the text/Прочитайте текст.

З У Б И

Зуби – це тверді, вкриті емаллю утворення в ротовій порожнині у хребетних тварин і в людини. Вони служать для подрібнення їжі. Зуби – надзвичайно тверді кісткові утворення в порожнині рота, які мало піддаються стиранню. Вони вкриті емаллю, найтвердішою речовиною, яка є в людському тілі. Однак, для того, щоб зуби не боліли і не руйнувались, а ясна були здоровими, зуби слід регулярно чистити. У людини є чотири основних види зубів, які мають різне призначення. Передні зуби – різці – тонкі й за формою нагадують стамеску. Вони служать для відкушування їжі. За різцями йдуть більш довші й загостреніші ікла. Ними розгризають тверду їжу. Премоляри і моляри, що розміщені у задній частині рота, – це масивні зуби з широкою поверхнею. Вони призначені для пережовування їжі. Протягом життя набір зубів у людини повністю змінюється. Перший набір – це дитячі, чи молочні зуби. Їх буває до 20 штук. Перші молочні зуби починають з'являтися на 4 – 7 місяці життя людини. А останні – до трирічного віку. Набір молочних зубів складається з двох різців, одного ікла та двох молярів, як з лівого, так і з правого боку верхньої щелепи. Такі самі зуби виростають і в нижній щелепі. Починаючи з 5 (п'яти)-річного віку, молочні зуби поступово розхитуються і випадують. Їхнє місце займають 32 постійних зуби. У кожній половині обох щелеп виростає по два різці, одному іклу, два премоляри і три моляри. Задні моляри – зуби мудрості – з'являються згодом.

3. Complete the sentences with the necessary prepositions and adjectives / Доповніть речення потрібними прийменниками і прикметниками.

1. Перші ... зуби починають з'являтися ... 4 – 7 місяці життя дитини.
2. Зуби – це тверді, вкриті емаллю утворення ... ротовій порожнині у ... тварин і ... людини.
3. ... зуби – різці – тонкі й ... формою нагадують стамеску.

4. Починаючи ... 5-річного віку, ... зуби поступово розхитуються і випадають.

5. Набір ... зубів складається ... двох різців, одного ікла та двох молярів, як з ... боку, так і ... правого боку ... щелепи.

4. Find in the text the equivalents of such words and phrases/ Знайдіть у тексті еквіваленти таких слів і словосполучень.

To brush the teeth; to consist of; gum; enamel; the set of teeth; a bone formation; the first set of teeth; the permanent teeth; healthy gums; cuspid; wisdom tooth; to appear; upper jaw; to bite off; completely; lower jaw; front teeth; to chew.

5. Read and write sentences, replacing words and phrases in parentheses with Ukrainian equivalents / Прочитайте і запишіть речення, замінюючи слова і словосполучення у дужках українськими еквівалентами.

1. Протягом життя набір зубів у людини (is completely changed).
2. Зуби – це тверді, (covered by enamel) кісткові утворення (in mouth cavity).
3. Перші (milk teeth) починають (to appear) на 4 – 7 місяці життя (of child).
4. Чотири основних види зубів мають (different designation).
5. Зуби служать для (milling of food).

6. Match the same root words to the following words/ Підберіть однокореневі слова до наступних слів.

Кістковий, ротовий, хребет, людський, здоровий, дитячий, молоко.

7. What questions are answered here/ На які питання тут дані відповіді?

1. Зуби вкриті емаллю.
2. Чотири види зубів мають різне призначення.
3. Щоб зуби не боліли і не руйнувалися, їх потрібно регулярно чистити.
4. Зуби знаходяться у ротовій порожнині.
5. До 3-річного віку дитина має 20 молочних зубів.
6. Доросла людина має 32 постійних зуби.
7. Перший набір зубів людини – це молочні зуби.
8. Зуби служать для подрібнення їжі.
9. Премоляри і моляри розміщені у задній частині рота.

8. Complete the sentences by choosing the correct words in parentheses /Доповніть речення, вибираючи правильні слова у дужках.

1. Передні зуби – (ікла, різці, моляри) – тонкі й за (розміром, формою, шириною) нагадують стамеску.
2. Зуби – це тверді, вкриті (шкірою, мембраною, емаллю) кісткові утворення у ротовій порожнині.
3. Премоляри і моляри розміщені у (задній, передній, середній) частині рота.
4. Протягом життя (колір, набір, вид) зубів у людини повністю змінюється.

5. Різці служать для (подріблення, утворення, відкушування, пережовування) їжі.

9. Read the text "Зуби" again and tell it /Прочитайте текст "Зуби" ще раз і розкажіть його.

LESSON 3

Two sets of man's teeth. Locative and genitive cases of nouns and numerals. Quantitative characteristic of the subject

Два набори зубів людини. Місцевий, родовий відмінки іменників та числівників. Кількісна характеристика предмета

Методичне забезпечення заняття/

Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. 456 с.

2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англомовного відділення). Львів: ЛНМУ, 2019. 23 с.

1. Read and memorize the following words and phrases /

Прочитайте і запам'ятайте наступні слова і словосполучення

1. оглядати – to examine
2. немовля – infant
3. контури – outline
4. молочні зуби – temporary (milk) teeth
5. ясна – gum
6. альвеолярний відросток – alveolar process
7. слизова оболонка – mucous membrane
8. верхня щелепа – upper jaw
9. нижня щелепа – lower jaw
10. середня лінія – mesial line
11. різець – incisor
12. моляр, корінний зуб – molar
13. ікло – cuspid
14. прорізатися – to erupt
15. постійний набір зубів – permanent set of teeth
16. однаковий – equal

2. Read the text/ Прочитайте текст.

ДВА НАБОРИ ЗУБІВ ЛЮДИНИ

Коли ми оглядаємо рот немовляти одразу після народження, ми можемо побачити контури молочних зубів – особливо передніх. Вони розташовані на малій відстані під яснами щелеп. Коли немовля підростає, контури на яснах зникають. Це є результатом розвитку альвеолярного відростка і слизової оболонки.

Людина має 20 молочних зубів: 10 у верхній і 10 у нижній щелепі, які розташовані симетрично з кожного боку від середньої лінії. Їхня формула така: різці – 2 / 2, ікла – 1 / 1, корінні зуби – 2 / 2. Порядок і час, коли прорізаються молочні зуби, є дуже різним.

Доросла людина має 32 постійних зуби. Постійний набір зубів на 12 зубів більший, ніж набір молочних зубів. Вони розташовані в однаковій кількості у кожній щелепі симетрично з кожного боку від середньої лінії рота. Їхня формула є такою: різці – 2 / 2, ікла – 1 / 1, премоляри – 2 / 2, моляри – 3 / 3. Першим постійним зубом, що появляється у людини є моляр. Перший моляр з'являється у віці 16 – 18 місяців. Останні три моляри виростають у 17 – 20 років.

3. Answer the questions/ Дайте відповіді на питання.

1. Що ми можемо побачити, коли оглядаємо рот немовляти?
2. Де ці контури розташовані?
3. Що ви можете розказати про молочні зуби людини?
4. Яким є набір постійних зубів людини і яка його формула?
5. Які зуби прорізаються першими?

4. Translate the following words and phrases into Ukrainian / Перекладіть українською мовою такі слова і словосполучення.

To examine the mouth of an infant; the outlines of the temporary teeth; development of the alveolar processes; the upper and the lower jaws; to be placed symmetrically on each side; their formula; permanent set of teeth.

5. Insert the necessary prepositions in the following sentences / Вставте у наступних реченнях потрібні прийменники.

1. Вони розташовані ... малій відстані під яснами щелеп (у, на).
2. Коли немовля підростає, контури ... яснах зникають (у, на).
3. Зуби розташовані ... кожній щелепі симетрично ... кожного боку ... середньої лінії рота (за, від, під, у, з, до, на).
4. Постійний набір зубів ... 12 зубів більший, ні набір молочних зубів (на, у, від).
5. Перші моляри з'являються ... віці 16 – 18 місяців (на, до, у, за).

6. Make sentences from these words and write them down / Складіть з поданих слів речення і запишіть їх.

1. Розташовані, на, вони, під, малій, яснами, відстані, щелеп.
2. Результатом, це, відростка, оболонки, і, є, альвеолярного, слизової, розвитку.
3. Коли, порядок, прорізаються, і, час, зуби, дуже, молочні, різним, є.
4. Дванадцять, на, постійний, ніж, зубів, більший, набір, молочних, зубів, набір.
5. Є, першим, моляр, постійним, появляється, у, зубом, людини, що.

7. Read and write a sentence, replacing the words of the phrase in parentheses with Ukrainian equivalents/ Прочитайте і запишіть речення, замінюючи слова і словосполучення у дужках українськими еквівалентами.

1. Коли ми (examine the mouth of an infant), ми можемо побачити (outlines of temporary teeth).
2. Постійний набір зубів на 12 зубів більший, (than the set of the temporary teeth).

3. (Temporary teeth are placed) в однаковій кількості (in each jaw) симетрично з кожного боку (from the mesial line of the mouth).
4. Порядок і час, (when the milk teeth are appeared), є дуже різним.
5. (The first permanent tooth), що появляється у людини є моляр.

8. Put words and phrases in brackets in the correct one grammatical form and write them down /Поставте слова і словосполучення у дужках у правильній граматичній формі й запишіть їх.

1. Доросла людина має 32 (постійні зуби).
2. Контури молочних зубів розташовані на (мала відстань) під (ясна) щелеп.
3. Першим постійним (зуб), що виростає у (людина) є моляр.
4. Людина має 20 (молочні зуби).
5. Молочні зуби розташовані в однаковій кількості у (кожна щелепа).

9. Read the text "Два набори зубів" again and tell it. Прочитайте текст "Два набори зубів людини" ще раз і розкажіть його.

LESSON 4

Teeth: their development and structure. Milk and permanent teeth. Genitive and instrumental. Expression of temporal relations. Oral health in different historical periods

Зуби: їх розвиток і будова. Молочні і постійні зуби. Родовий, орудний відмінки. Вираження часових відносин. Здоров'я ротової порожнини в різні історичні періоди

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.
2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англомовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

1. 1. Learn words and phrases to the text /Вивчіть слова і словосполучення до тексту.

1. Розвиток - development
2. будова – construction
3. народжуватися – to be born
4. зачаток (зачатки) – origin (s)
5. з`являтися – to appear
6. боковий – lateral
7. спочатку – at first
8. прорізування – eruption of teeth
9. ріст – growth
10. рідкий – sparse, thin
11. проміжок (проміжки) – gap, interval, space

12. відбуватися – to happen, to take place
13. величина – size
14. значно – much
15. стирати (ся) – to wipe off, to rub off (out)
16. ззаду – behind, at the back
17. тісно – tightly, closely
18. дотикати (сь) – to touch
19. поступово – gradually
20. зміщувати – to displace, to shift
21. призводити – to cause, to drive

22. змикатися – to be joined, to be closed
23. однойменний – of the same name
24. спереду – in front of
25. протилежний – opposite
26. прикус – bite
27. зуби мудрості – teeth of wisdom
28. приблизно – approximately
29. таким чином – so, in such a way
30. випадання – falling out
31. досить – rather
32. коронка – crown, corona
33. шийка – neck of the tooth
34. корінь – root of the tooth
35. видимий – visible
36. виступати – to stand out
37. відповідний – corresponding
38. кусати – to bite
39. подрібнювати – to make smaller
40. перетирати – to grate
41. тканина – tissue
42. емаль – enamel
43. особливість – peculiarity
44. забезпечувати – to provide
45. вміст – contents
46. у вигляді – in the form of
47. сіль – salt
48. білок – protein
49. перехід – transition
50. лунка – (*тум*) hole in a jaw
51. шар – layer
52. щільний – compact
53. оболонка – membrane
54. цемент – cement
55. окістя – (*тум*) periosteum of tooth
56. волокно – fibre, fiber
57. закріплювати – to fix
58. служити – to serve as
59. живлення – nourishment

60. пом'якшувати – to make soft, to soften
61. утворювати – to form
62. дентин – dentine
63. просочений – percolated
64. усередині – in (side)
65. порожнина – cavity
66. заповнювати – to fill (up)
67. з'єднувальна тканина – conjunctive (connective) tissue
68. найдрібніший – smallest
69. верхівка – top

2. Read the text/ Прочитайте текст

ЗУБИ: ЇХ РОЗВИТОК І БУДОВА

1. Молочні та постійні зуби

Дитина народжується без зубів, але у її щелепах вже є зачатки всіх молочних зубів, а під ними зачатки майже всіх постійних. Перші зуби, які з'являються, називаються молочними. Перші молочні зуби – центральні різці (*dens incisivus*) у нижній щелепі – прорізаються у віці 4–7 місяців, а через 1 – 2 місяці з'являються передні або центральні різці у верхній щелепі. У 10 – 12 місяців pojawiaються другі або, так звані, бокові різці (спочатку два у нижній щелепі, потім два у верхній). У 16 – 18 місяців виростають перші молочні моляри (*dens molaris*), потім ікла (*dens caninus*) і другі молочні моляри. До 2,5 – 3 років закінчується прорізування всіх молочних зубів. У кожній щелепі людини виростає по 10 молочних зубів. З 3 (трьох) до 6 – 7 (шести-семи) років нові зуби не появляются, але ріст і розвиток жувального апарату продовжуються. Молочні зуби стають рідкими, між ними виникають проміжки. Відбувається ріст щелеп, де формуються постійні зуби. За розміром вони більші, ніж молочні. До цього часу молочні зуби стираються. У віці 6 – 7 років прорізаються перші постійні зуби – моляри. Вони виростають позаду молочних молярів, тісно дотикаючись до них і поступово зміщуючи молочні моляри вперед. Це призводить до того, що перший нижній постійний моляр зникається не лише з однойменним зубом, але й з тим, що стоїть спереду у верхній щелепі. Таким чином, постійні зуби прорізаються так, що кожен зуб зникається з двома зубами на протилежній щелепі.

Зміна молочних зубів на постійні починається після 7 років. Першими змінюються центральні різці, у 8 – 9 років – другі або бокові різці. У віці 9 – 10 років з'являються перші премоляри (*dens premolaris*), потім другі премоляри та ікла. У 12 – 13 років прорізаються другі моляри і закінчується формування постійного

прикусу. Правда, у 18 – 25 років можуть появиться треті моляри (зуби мудрості). Однак вони бувають не у всіх людей. Таким чином, після випадання молочних і прорізування всіх постійних зубів, у дорослої людини є 32 зуби.

2. Answer the questions/Дайте відповіді на питання.

1. Як називаються перші зуби, що з'являються у людини? Скільки їх?
3. У якій щелепі і коли виростають перші молочні зуби? Як вони називаються ?
4. Коли появляются перші бокові різці?
5. Коли у людини виростають перші молочні моляри?
6. До якого часу закінчується прорізування всіх молочних зубів?
7. Скільки молочних зубів виростає у кожній щелепі?
8. Що відбувається із зубами людини з 3 до 6 – 7 років?
9. Коли прорізаються перші постійні зуби? Як вони називаються? Де вони виростають?
10. Коли починається зміна молочних зубів на постійні?
11. У якому віці закінчується формування постійного прикусу?
12. Що таке зуби мудрості?
13. Скільки зубів є у дорослої людини?

3. Translate the following words and phrases into English/Перекладіть наступні слова і словосполучення на англійську мову.

Народжуватись без зубів; постійні зуби; появлятиься; молочні зуби; центральні різці; вік; передні різці; бокові різці; спочатку; прорізування; ікла; ріст і розвиток жувального апарату; проміжок; позаду; однойменний зуб; спереду; протилежна щелепа; зміна; постійний прикус; зуб мудрості.

4. Insert the necessary prepositions in these sentences /Вставте у даних реченнях потрібні прийменники.

1. ... кожній щелепі людини виростає ... 10 молочних зубів (для; по; від; у; на; з).
2. Молочні зуби стають рідкими і ... ними появляються проміжки (за; у; під; між; на).
3. ... цього часу молочні зуби стираються (для; на; до; у).
4. Перші постійні зуби прорізаються ... віці 6 –7 років (на; у; під; за; для).
5. Кожен постійний зуб змикається ... двома зубами ... протилежній щелепі (під; за; у; на; з; від).

5. Write the words in parentheses in the correct grammatical form/Слова у дужках напишіть у правильній граматичній формі.

1. Зміна молочних (зуби) на постійні (починатися) після 7 років.
2. Молочні зуби стають (рідкі), тому що відбувається ріст (щелепи).
3. У кожній щелепі (людина) виростає по 10 молочних (зуби).
4. Постійні зуби (прорізуватися) так, що кожен зуб (змикатися) з двома (зуби) на протилежній щелепі.
5. У 12 – 13 (роки) закінчується формування постійного (прикус).

6. Доберіть до українських словосполучень відповідні англійські словосполучення.

1. перші молочні зуби	1. teeth of wisdom
2. ріст жувального апарату	2. connective tissue

3. зуби мудрості	3. the first milk teeth
4. з'єднувальна тканина	4. blood vessel
5. кровоносна судина	5. growth of chewing apparatus

7. Прочитайте частину тексту “Молочні зуби” ще раз і перекажіть його.

LESSON 5

The structure of the teeth. The use of the accusative, locative, instrumental, genitive cases (nouns, adjectives). The expression of spatial relations. Characterization of the object by composition and structure. Avitaminosis, hypovitaminosis and the condition of the oral cavity

Будова зубів. Вживання знахідного, місцевого, орудного, родового відмінків (іменники, прикметники). Вираження просторових відношень. Характеристика предмета за будовою та структурою. Авітаміноз, гіповітаміноз та стан ротової порожнини

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.
2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англомовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

1. Read the text / Прочитайте текст.

БУДОВА ЗУБІВ

Зуби людини мають різну форму, величину і досить складну будову. У кожному зубі виділяють три частини: *коронку, шийку і корінь*. Коронкою зуба називається його видима частина, яка виступає над яснами. За формою і величиною коронок зуби поділяються на різці, ікла, премоляри і моляри. Різна форма коронок дає зубам можливість виконувати відповідну роботу під час жування: різці й ікла використовуються для того, щоб подрібнювати і перетирати їжу. Коронка зуба покрита найміцнішою і найтвердішою тканиною у людському організмі - емаллю. Основною особливістю, яка забезпечує високу міцність емалі, є вміст у ній 96 – 97 % неорганічних речовин у вигляді різних мінеральних солей, 3 – 4% органічних речовин у вигляді білків, які мають важливе значення в обміні речовин. Шийкою зуба називається місце переходу коронки у корінь; вона вкрита краєм ясен. Коло неї є неглибока ясенева кишенька. Підчас різних захворювань глибина ясенєвої кишеньки може збільшуватися, а це, як правило, шкідливо діє на зуб. Біля шийки зуба закінчується емалеве покриття коронки. Коренева частина зуба (корінь) знаходиться у лунці щелепи. Корінь зуба покритий тонким шаром щільної оболонки, яка називається цементом, і оточений кореневою оболонкою – окістям. Цемент за своєю будовою і хімічним складом подібний до кістки, але міцніший за неї. Волокна окістя одним кінцем входять у кісткову стінку зубної лунки щелепи, а другим – у корінь зуба. Таким чином, корінь, а

відповідно, і зуб у цілому, є міцно закріпленим у лунці щелепи. Окістя служить для живлення зуба (у ньому є велика кількість кровоносних судин і нервів) і одночасно пом'якшує тиск, який створюється під час жування їжі. У різних зубах кількість коренів є різною. Різці, ікла і премоляри мають по одному кореню, нижні моляри – по два, верхні – по три. Основна маса зуба – його коронка і корінь – також складається з дуже міцної тканини – дентину (біля 85%). Ця тканина містить органічну речовину, просочену мінеральними солями (солями кальцію).

У середині зуба є порожнина, яка заповнена м'якою зубною тканиною – пульпою. Пульпа складається із з'єднувальної тканини з великою кількістю найдрібніших кровоносних судин і нервів, які входять у зуб через отвір у верхній верхівці його кореня. Кровоносні судини забезпечують живлення дентину емалі.

2. Answer the questions / Дайте відповіді на питання.

1. Які частини виділяють у кожному зубі?
2. Що називається коронкою зуба?
3. Як поділяються зуби за формою та величиною коронок?
4. Яку роботу виконують зуби під час жування?
5. Чим покрита коронка зуба?
6. Що ви знаєте про емаль зуба?
7. Що називається шийкою зуба?
8. Що розміщене коло шийки зуба?
9. Де знаходиться корінь зуба?
10. Чим покритий і чим оточений корінь зуба?
11. Куди і як входять волокна окістя?
12. Для чого служить окістя зуба?
13. Що ви знаєте про кількість коренів у зубах?
14. З чого складається основна маса зуба?
15. Як називається порожнина у середині зуба?
16. Що ви можете розповісти про пульпу?

3. Complete the sentence using the text/Закінчіть речення, використовуючи текст.

1. Коронка зуба вкрита ...
2. У середині зуба є порожнина, яка заповнена ...
3. Корінь зуба покритий ...
4. Шийкою зуба називається ...
5. Пульпа складається ...
6. У кожному зубі виділяють три частини: ...
7. За формою і величиною коронок зуби поділяються на ...

4. Insert the necessary prepositions in these sentences / Вставте у даних реченнях потрібні прийменники.

1. Дентин складається ... органічної речовини (на; з; у; від).
2. ... кожному зубі виділяють три частини (на; під; у; за).
3. Зуби виконують різну роботу ... час жування (на; за; під; від).
4. Пульпа складається ... з'єднувальної тканини (від; із; під; за).
5. Цемент ... своєю будовою і хімічним складом подібний ... кістки (під; на; за; від; у; до).

5. Put the words in the correct order and write them down sentences /Поставте слова у правильному порядку і запишіть речення.

1. Величину, будову, форму, зуби, мають, людини, і, різну, складну, досить.
2. Зуба, порожнина, тканиною, м'якою, є, зубною, у середині, заповнена, яка.
3. Коренів, зубах, кількість, є, у, різних, різною.
4. Місце, зуба, шийкою, коронки, корінь, у, переходу, називається.
5. Коронки, шийки, покриття, біля, зуба, емалева, закінчується.

LESSON 6

Examination of teeth. The use of the accusative, genitive and instrumental. The expression of causal relations and relations of purpose. The use of the words ПОТРІБНО, НЕОБХІДНО. Terms to indicate the methods and techniques of examination and treatment. Medical and technical terms. Names of dental instruments.

Огляд зубів. Вживання знахідного, родового та орудного відмінків. Вираження причинних відносин та відносин мети. Вживання слів ПОТРІБНО, НЕОБХІДНО. Терміни на позначення методів і способів обстеження та лікування. Медико-технічні терміни. Назви стоматологічних інструментів

**Методичне забезпечення заняття/
Methodological support of classes:**

1. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.
2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англomовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

**1. Read and memorize the following words and phrases /
Прочитайте і запам'ятайте наступні слова і словосполучення.**

1. обстеження – examination
2. оглядати – to examine
3. на думку – in smb's view (opinion)
4. причина – cause; reason
5. порушення – breach; breaking
6. призвести / призводити – to bring; to lead
7. відвідування – visit
8. скласти / складати – to plan; to make plan
9. іррадіювати – to irradiate
10. виявляти – to disclose; to show; to discover
11. мета – aim; purpose
12. певний – certain

2. Read the text / Читайте текст.

ОГЛЯД ЗУБІВ

Під час обстеження порожнини рота потрібно оглянути всі зуби, а не лише той, що, на думку хворого, є причиною болю. Порушення цього правила може призвести до того, що причина болю під час першого відвідування лікаря може бути не виявленою, тому що біль може іррадіювати. Крім того, огляд усіх зубів під час першого відвідування потрібен і для того, щоб скласти план лікування, яке закінчується санацією ротової порожнини.

Важливо, щоб під час огляду були виявлені усі зміни тканини зуба. З цією метою потрібно виробити певну систему огляду. Наприклад, огляд завжди потрібно проводити справа наліво, починаючи із зубів нижньої щелепи (молярів), а потім зліва направо оглядати зуби верхньої щелепи.

Огляд зубів проводять за допомогою набору інструментів:

- 1) стоматологічного дзеркала;
- 2) стоматологічного пінцета;
- 3) кутового зонду;
- 4) екскаватора;
- 5) металевого шпателя.

3. Answer the questions / Дайте відповіді на питання.

1. Що потрібно зробити під час обстеження ротової порожнини?
2. Чому потрібен огляд усіх зубів під час обстеження ротової порожнини стоматологом?
3. Якою повинна бути система огляду зубів?
4. За допомогою яких інструментів проводять огляд зубів?

3.Translate the following words and phrases into English. Перекладіть англійською мовою наступні слова і словосполучення.

Обстеження ротової порожнини; на думку хворого; скласти план лікування, причина болю; справа наліво; біль може іррадіювати; зуби нижньої щелепи; іррадіація болю; система огляду; з цією метою; перше відвідування стоматолога.

4. Put the necessary prepositions in place of dots /На місці крапок поставте потрібні прийменники.

1. Огляд зубів проводять ... допомогою набору інструментів (у; під; від; за; до).
2. Важливо, щоб ... процесі огляду були виявлені усі зміни тканини зуба (на; від; до; у).
3. ... час обстеження порожнини рота потрібно оглянути всі зуби (на; до; під; за).
4. Огляд зубів потрібно починати ... зубів нижньої щелепи (від; до; із; у).

5. Write from which verbs the following verbs are formed nouns/ Напишіть, від яких дієслів утворені наступні віддієслівні іменники

Обстеження, огляд, порушення, відвідування, виявлення, іррадіація, лікування, закінчення, проведення, допомога.

6. Read the text "Огляд зубів" again and retell it /Прочитайте текст "Огляд зубів" ще раз і перекажіть його.

LESSON 7

Examination of teeth. The use of the accusative, genitive and instrumental. The expression of causal relations and relations of purpose. The use of the words ПОТРІБНО, НЕОБХІДНО. Terms to indicate the methods and techniques of examination and treatment. Medical and technical terms. Names of dental instruments.

Огляд зубів. Вживання знахідного, родового та орудного відмінків. Вираження причинних відносин та відносин мети. Вживання слів ПОТРІБНО, НЕОБХІДНО. Терміни на позначення методів і способів обстеження та лікування. Медико-технічні терміни. Назви стоматологічних інструментів

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.
2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англомовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

1. Put the following words in the correct grammatical form, make sentences from them and write them down / Поставте наступні слова у потрібній граматичній формі, складіть із них речення і запишіть їх.

1. Санация, лікування, порожнина, закінчуватися, рот.
2. Мета, з огляд, система, певний, цей, виробити, потрібно, зуби.
3. Зуби, час, рот, порожнина, під, обстеження, потрібно, всі, оглядати.
4. Огляд, зуби, завжди, справа, наліво, проводити, потрібно.

2. Choose the appropriate English equivalents for Ukrainian phrases / Доберіть до українських словосполучень відповідні англійські еквіваленти.

1. ротова порожнина	1. tissue of tooth
2. набір інструментів	2. with this purpose
3. тканини зуба	3. examination of teeth
4. з цією метою	4. mouth cavity
5. огляд зубів	5. set of instruments (tools).

3. Continue the sentence / Продовжіть речення.

Model: Необхідно йти до хірурга, якщо у тебе абсцес у роті.

- Необхідно звернутися до отоларинголога, якщо.....
Необхідно звернутися до кардіолога, якщо...
Необхідно звернутися до терапевта, якщо...
Необхідно звернутися до педіатра, якщо у...
Необхідно звернутися до офтальмолога (окуліста), якщо...
Необхідно звернутися до пародонтолога, якщо...
Необхідно звернутися до дитячого стоматолога, якщо...

Необхідно звернутися до ортодонта, якщо ...
Необхідно звернутися до стоматолога-терапевта, якщо...
Необхідно звернутися до ендокринолога, якщо...
Необхідно звернутися до невропатолога, якщо...
Необхідно звернутися до травматолога, якщо...

4. Transform noun phrases into verbs/Трансформуйте іменникові словосполучення в дієслівні.

Model: (що?) спостереження за пацієнтом – (що робити?) спостерігати за пацієнтом.

Огляд ротової порожнини - ...; вивчення стоматології - ...; проведення операції - ...; визначення симптомів -...; лікування пародонтиту - ...; розпитування пацієнта - ...; обстеження пацієнта - ...; видалення зуба - ...; лікування карієсу -

5. Transform verb phrases into nouns /Трансформуйте дієслівні словосполучення в іменникові.

Model: (що робити?) утворювати речовини – (що?) утворення речовин.

Розвивати стоматологію - ...; розтинати ясна - ...; загартовувати організм - ...; здійснити терапію - ...;лікувати карієс - ...; допомагати пацієнту -...; систематизувати досвід - ...; чистити зуби - ...; заповнювати медичну карту стоматолога -

LESSON 8

Percussion. Locative and accusative cases of nouns. Verbal noun. Indication of the place of action. Terms of naming dental diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes). Terms to indicate the causes of dental diseases.

Перкусія. Місцевий та знахідний відмінок іменників. Віддієслівні іменники. Вказування на місце дії. Терміни найменування стоматологічних захворювань, їх форм перебігу та ознак (симптомів, синдромів). Терміни на позначення причин стоматологічних захворювань.

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.
2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англomовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

1. Read and memorize the following words and phrases / Прочитайте і запам'ятайте наступні слова і словосполучення.

1. постукування – knocking
2. визначення – determination; definition
3. держак – handl

4. стукати – to knock; to tap
5. різучий – cutting
6. край – edge
7. жувальний – chewing
8. поверхня – surface
9. запалення (запальний процес) – inflammation
10. безболісний – painless
11. викликати – to cause; to evoke
12. рівномірний – equal
13. неприємний – unpleasant
14. відчуття – feeling; sensation
15. виникати – to arise
16. порівнювати / порівняти – to compare (to; with)
17. уражений – wounded; hurted
18. напрямок – direction
19. розрізняти – to distinguish; to differ
20. вісь – axis
21. боковий – lateral

2. Read the text/ Прочитайте текст.

ПЕРКУСІЯ

Перкусія (від лат. **percussio** – постукування, ударення) – постукування по зубові – використовується для визначення стану пародонту. Пінцетом або держакон зонду стукають по різучому краю або по жувальній поверхні зуба. Якщо у періодонті немає запалення, перкусія є безболісною. Коли у зубі є запальний процес, від ударів, які не викликають неприємних відчуттів у здорових зубах, виникає больове відчуття. Під час перкусії удари повинні бути легкими і рівномірними. Починати перкусію необхідно зі здорових зубів, щоб не спричинити сильного болю і дати можливість хворому порівняти відчуття у здоровому та ураженому зубі.

Розрізняють вертикальну перкусію, коли напрямок ударів є однаковим з віссю зуба, і горизонтальну, коли удари мають боковий напрямок.

2. Answer the questions / Дайте відповіді на питання.

1. Що таке перкусія?
2. Для чого застосовують перкусію?
3. Як проводять перкусію (чим)?
4. Якою є перкусія, коли є запалення?
5. Якою є перкусія, коли запального процесу немає?
6. Якими повинні бути удари під час перкусії?
7. З яких зубів потрібно починати перкусію? Чому?
8. Які види перкусії ви знаєте?
9. Чим відрізняється вертикальна перкусія від горизонтальної?

3. Translate the following words and phrases into English. Перекладіть англійською мовою наступні слова і словосполучення.

Постукування по зубіві; визначення стану пародонту; напрямок ударів; здорові зуби; держак зонду; вісь зуба; безболісний; запалення; жувальна поверхня; стукати; рівномірний; порівнювати відчуття; виникає больове відчуття.

5. Read the text "Перкусія" again and retell it. Прочитайте текст "Перкусія" ще раз і перекажіть його.

LESSON 9

Percussion. Locative and accusative cases of nouns. Verbal noun. Pointing out the place of action. Terms of naming dental diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes). Terms to indicate the causes of dental diseases.

Перкусія. Місцевий та знахідний відмінок іменників. Віддієслівні іменники. Вказування на місце дії. Терміни найменування стоматологічних захворювань, їх форм перебігу та ознак (симптомів, синдромів). Терміни на позначення причин стоматологічних захворювань

Методичне забезпечення заняття / Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.

2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англомовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

1. Instead of dots put the necessary prepositions / Замість крапок поставте потрібні прийменники.

1. Перкусія – це постукування ... зубіві (на; у; по).
2. Напрямок ударів є однаковим ... віссю зуба (під; на; з; в).
3. Починати перкусію потрібно ... здорових зубів (на; в; під; зі).
4. Якщо ... періодонті немає запалення, то перкусія є безболісною (на; у; до; з).
5. Перкусія використовується ... визначення стану пародонту (під; на; для; від).

2. Put the words in brackets in the correct grammatical form /Поставте слова у дужках у правильній граматичній формі.

1. Розрізняють горизонтальну (перкусія) і вертикальну.
2. Під час проведення (перкусія) удари повинні бути (легкий і рівномірний).
3. (Пінцет) або (держак) зонду стукають по жувальній поверхні (зуб).
4. Перкусія використовується для визначення стану (пародонт).
5. Коли є запалення, то під час (перкусія) (виникати) больове відчуття.

3. Choose the appropriate English equivalents for Ukrainian phrases. Доберіть до українських словосполучень відповідні англійські еквіваленти.

1. Здорові зуби	1. cutting edge
2. ріжучий край	2. inflammation
3. запальний процес	3. tooth surface
4. поверхня зуба	4. axis of tooth
5. вісь зуба	5. healthy teeth

4. Form nouns from the given verbs /З поданих дієслів утворіть іменники.

Постукувати, відчувати, загострювати, локалізувати, уражати, боліти, використовувати, починати, проводити, оглядати, лікувати, виникати, допомагати, призначати.

5. Answer the question/ Дайте відповідь на питання : Для чого у стоматології застосовують метод перкусії?

LESSON 10

Caries. Related words. Adverbs of manner. The use of locative, accusative and instrumental cases. The expression of spatial relation and pointing out the cause of action. Examination of the patient in therapeutic dentistry

Карієс. Споріднені слова. Прислівники способу дії.

Вживання місцевого, знахідного, орудного відмінків. Вираження просторових відносин та вказування на причину дії. Обстеження хворого в терапевтичній стоматології

**Методичне забезпечення заняття/
Methodological support of classes:**

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.

2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англомовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. –

23 с.

**1. Read and memorize the following words and phrases/
Прочитайте і запам'ятайте наступні слова і словосполучення.**

1. карієс – caries
2. гниття – rot; rotting; decomposition; putrefaction
3. руйнування – destruction; decay (гниття)
4. заглибина – deepening
5. боковий – lateral
6. дотикати (ся) – to touch; to be touched
7. пляма – spot
8. крейдяний – chalky
9. поверхня; поверхневий – surface

10. зовнішні подразники – external irritants
11. кислий – sour
12. глибина – depth
13. потрапляти – to get
14. порівняно – comparely
15. видаляти / видалити – to take out
16. залишок; залишки – remainder; remains
17. тримати (ся) – to hold (on); to keep
18. заповнювати – to feel (up)
19. твердіюча маса – hardened mass
20. пломба – (tooth) filling
21. далі – farther; more
22. розповсюджувати (ся) – to spread; to be spreaded.

2. Read the text/ Прочитайте текст.

КАРІЄС

Карієс (від лат. **caries** – гниття) – це захворювання, під час якого руйнується поверхня коронки і згодом в зубі утворюється порожнина .

Руйнування зубів найчастіше починається у природніх заглибинах і на бокових поверхнях, що дотикаються. Спочатку виникає невелика пляма крейдяного або темного кольору. Потім тут руйнується емаль, а згодом і дентин. Дентин руйнується значно швидше, ніж емаль, і в зубі утворюється порожнина.

Початкова стадія руйнування зубів або поверхневий карієс (карієс емалі) часто відбувається без будь-яких больових відчуттів. Інколи болі з'являються від різних зовнішніх подразників, особливо від солодоців, дуже солоної та кислої їжі.

Невелика порожнина, що утворилася в зубі, продовжує збільшуватися. Руйнування емалі та дентину на невелику глибину називається середнім карієсом. Больових відчуттів при цьому може і не бути, але інколи буває больова реакція на холодне і гаряче. Каріозну порожнину можна відчувати язиком – у неї потрапляє і затримується їжа. Поверхневий та середній карієс порівняно легко та безболісно виліковується. Під час лікування лікар видаляє залишки зруйнованих тканин зуба і формує порожнину зуба таким чином, щоб у ній трималася пломба, а потім цю порожнину заповнює (пломбує) спеціальними, сильно твердіючими масами. Передні зуби звичайно пломбують цементом, а бокові (жувальні) – амальгамою (металевою пломбою).

Якщо вчасно не звернутися до лікаря та не запломбувати каріозну порожнину, процес руйнування зуба буде розвиватися далі і розповсюдиться також на м'які тканини, які знаходяться всередині зуба.

3. Answer the questions/Дайте відповіді на питання.

1. Що таке карієс?
2. Де найчастіше починається руйнування зубів?
3. Як руйнуються зуби під час карієсу?
4. Що утворюється в зубі під час руйнування дентину?
5. Як називається початкова стадія руйнування зубів?
6. Що таке середній карієс?
7. Що робить лікар під час лікування зуба при карієсі?

4. Translate the following words and phrases into Ukrainian/ Перекладіть українською мовою наступні слова і словосполучення.

External irritation; the destruction of the enamel and dentine; the pain feelings; the sour food; spot; to take out of remains of the destructed tissues of the tooth; filling; to fill; the spot of chalky colour; the destruction of teeth.

5. Put the words in brackets in the correct grammatical form and write the sentence / Поставте слова у дужках у правильній граматичній формі і запишіть речення.

1. Початкова стадія руйнування (зуби) часто відбувається без будь-яких больових (відчуття).
2. При карієсі руйнується поверхня (коронка) і утворюється порожнина у (зуб).
3. Процес руйнування зуба (бути) розвиватися далі.
4. Лікар видаляє залишки зруйнованих (тканини, зуб).
5. Коли руйнується дентин у (зуб, утворюватися) порожнина.

6. Read the text "Caries" again and retell it / Прочитайте текст "Карієс" ще раз і перекажіть його.

LESSON 11

Caries. Related words. Adverbs of manner. The use of locative, accusative and instrumental. The expression of spatial relation and pointing out the cause of action. Examination of the patient in therapeutic dentistry

Карієс. Споріднені слова. Прислівники способу дії. Вживання місцевого, знахідного, орудного відмінків. Вираження просторових відносин та вказування на причину дії. Обстеження хворого в терапевтичній стоматології

**Методичне забезпечення заняття/
Methodological support of classes:**

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.
2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англомовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

1. Complete the sentence by choosing the right words in brackets /Доповніть речення, вибираючи потрібні слова у дужках.

1. Спочатку ... невелика пляма крейдяного кольору (руйнуватися, знаходитися, утворюватися).
2. Руйнування емалі та дентину на невелику глибину називається ... карієсом (початковий, глибокий, середній).
3. Інколи болі ... від різних зовнішніх подразників (виникати, продовжуватися, закінчуватися).

4. Дентин руйнується і в зубі утворюється ... (пляма, амальгама, порожнина).

2. Use the monosyllabic words РУЙНУВАТИСЯ, РУЙНУВАННЯ, ЗРУЙНОВАНИЙ; ПЛОМБА, ПЛОМБУВАТИ in the following sentences/ Використайте однокореневі слова РУЙНУВАТИСЯ, РУЙНУВАННЯ, ЗРУЙНОВАНИЙ; ПЛОМБА, ПЛОМБУВАТИ у наступних реченнях.

1. ... емалі та дентину на невелику глибину називається карієсом.
2. При карієсі ... коронка зуба.
3. Передні зуби звичайно ... цементом, а бокові – металевою
4. Під час лікування карієсу лікар видаляє залишки ... тканин зуба.

3. Choose the appropriate English equivalents for Ukrainian phrases/ Доберіть до українських словосполучень відповідні англійські еквіваленти.

зовнішні подразники	1. soft tissue of the tooth
руйнування емалі	2. spot of chalky colour
пляма крейдяного кольору	3. destruction of enamel
залишки зруйнованих тканин	4. external irritants
м'які тканини зуба	5. remains of the destructed tissues of the tooth

4. I. Read the microtext. Put the words in brackets in the correct grammatical form/Прочитайте мікротекст. Слова у дужках поставте у правильній граматичній формі.

Пошкоджені (карієс) зуби шкідливо впливають на організм, оскільки є (джерело) інфекції, яке може з (кров) попадати в різні органи (печінка, серце, шлунок, нирки) та викликати їх захворювання.

Початок розвитку карієсу часто протікає безболісно. Тільки при потраплянні на (поверхня) зуба кислоти, солодкої їжі виникають неприємні відчуття. В цей період каріозна порожнина ще відсутня і лікування може бути обмежене (дія) на зуб лікарських речовин. Якщо ж не звернутися на (цей етап) до лікаря, то (зуб) утворюються різної величини порожнини з розм'якшеними або твердими (краї). Це потребує вже роботи з (бормашина) і (пломбування) дефекту, який утворився у (тверді тканини) зуба, оскільки мікроби можуть проникати в (порожнина) зуба далі й викликати захворювання його м'яких внутрішніх структур, а згодом й тканин, які оточують сам (зуб). Такі захворювання лікуються набагато складніше і нерідко вони призводять (втрата) зуба.

II. Write from the text adverbs of manner; ask them questions. Випишіть з тексту прислівники способу дії; поставте до них запитання.

5. I Learn the basic rules of caries prevention /Ознайомтесь з основними правилами профілактики карієсу.

- 1) Чистіть зуби ретельно та правильно 2 рази на день протягом 2-3 хвилин. Приділяйте увагу язичку та яснам.
- 2) Після кожного прийому їжі прополощіть рот водою.
- 3) Подбайте про те, щоб у роті ніколи не пересихало.

4) Уникайте прийому контрастної за температурою їжі.

5) 1 раз на 6 місяців відвідуйте лікаря-стоматолога з профілактичною метою.

II. Write down how you take care of your mouth/ Напишіть, як ви доглядаєте за порожниною рота.

LESSON 12

Pulpit. Degrees of comparison of adjectives. Formation of verbal nouns. Characteristics of subject by the composition and internal functions. Nouns and adjectives in locative, genitive and instrumental. Medicinal herbs in dentistry.

Пульпіт. Ступені порівняння прикметників. Утворення віддієслівних іменників. Характеристика предмета за складом та внутрішніми функціями. Іменники та прикметники у місцевому, родовому та орудному відмінках. Лікувальні трави у стоматології.

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.

2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англомовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

**1. Read and memorize the following words and phrases/
Прочитайте і запам'ятайте наступні слова і словосполучення.**

1. пульпіт – the inflammation of soft tissues of the tooth
2. м'якоть – pulp
3. запалення – inflammation
4. викликати – to cause
5. приступ – attack
6. обмежуватися – to confine; to restrict; to limit
7. даний – (тут)
8. розлитий –
9. посилювати (ся) –
10. засинати / заснути –
11. перебіг – running; passing
12. гострий – sharp; keen
13. хронічний – chronic (al)
14. досить тривалий – rather long (protracted)
15. причому – moreover; and what's more
16. спокійні проміжки – calm intervals
17. гнійний – purulent
18. подразник – irritant
19. зменшуватися – to reduce; to decrease
20. зазвичай – as usual; as ever
21. попадання (попадати) – to get
22. відсмоктування (відсмоктувати) – to suck out
23. оголена ділянка – uncover area

24. знищувати / знищити – to destroy; to annihilate
25. чутливість – sensitivity; sensibility
26. миш'якова паста – arsenic (al) paste
27. придатний – fit; suitable; useful
28. закріплення – fastenning; fixing
29. протез – prosthetic appliance; prosthesis

2. Read the text/ Прочитайте текст.

ПУЛЬПІТ

Якщо ви вчасно не звернулись до лікаря і не запломбували каріозну порожнину, процес руйнування зуба буде тривати й розповсюдиться на м'які тканини зуба – пульпу.

Запалення м'яких тканин зуба – пульпіт (від лат. pulpa – м'якоть) викликає приступи сильного болю. Біль інколи обмежується лише у даному зубі, але частіше він є розлитим, посилюється вночі і тому людина не може заснути.

За перебігом хвороби пульпіти поділяють на гострі і хронічні.

Під час гострих пульпітів короточасні приступи сильних болів змінюються досить тривалими безбольовими проміжками, причому дуже часто новий приступ викликається дією на хворий зуб холодної води. Якщо больові приступи тривають довго, а спокійні проміжки є короткими, то це вже гострий загальний пульпіт.

Гострий гнійний пульпіт характеризується дуже сильними, пульсуючими болями, які від холодного подразника зменшуються.

Хронічні пульпіти – зазвичай результат гострих пульпітів. Больові відчуття є нерізкими, але вони посилюються за найменшого подразнення – попадання їжі у каріозну порожнину, відсмоктування із неї повітря, від холоду або тепла.

Лікар під час лікування запалення пульпи накладає на її оголену ділянку ліки, щоб знищити запалення та больову чутливість. Лікування складається з видалення пульпи із зуба (“зубного нерва”) після накладання миш'якової пасти та пломбування каріозної порожнини. Пульпа, яка є необхідною для живлення та функціонування зуба, видалена; зуб “мертвий”, але він ще протягом багатьох років знаходиться у ротовій порожнині, бере участь у жуванні та придатний для закріплення на ньому різних протезів.

3. Answer the questions/ Дайте відповіді на питання.

1. На що розповсюджується процес руйнування зуба, якщо вчасно не запломбувати каріозну порожнину?
2. Що таке пульпіт?
3. Що ви можете сказати про біль при пульпіті?
4. На які види поділяються пульпіти за своїм перебігом?
5. Що ви можете сказати про гострий пульпіт?
6. Як характеризується гострий гнійний пульпіт?
7. Що ви можете розповісти про хронічні пульпіти?

8. Що робить лікар під час лікування пульпи?
9. З яких двох частин складається лікування пульпіту?

4. Translate the following words and phrases into English /Перекладіть англійською мовою наступні слова і словосполучення.

Перебіг хвороби; м'які тканини зуба; каріозна порожнина; запалення; гострий та хронічний пульпіт; гнійний пульпіт; подразник; оголена ділянка; миш'якова паста; "зубний нерв"; "мертвий зуб"; пломбування; придатний; больова чутливість.

5. Instead of dots put the necessary prepositions /На місці крапок поставте потрібні прийменники.

1. Лікар ... час лікування пульпіту накладає ... оголену ділянку пульпи ліки (на; під; за; від; у).
2. Пульпа є необхідною ... живлення та нормального функціонування зуба (від; до; у; для).
3. Процес руйнування зуба розповсюдиться ... пульпу (у; під; на).
4. ... перебігом хвороби пульпіти поділяються ... гострі та хронічні (від; на; під; за).
5. Больові відчуття посилюються ... найменшого подразнення (від; за; у; на).

6. Read the text "Пульпіт" again and retell it /Прочитайте текст "Пульпіт" ще раз і перекажіть його.

LESSON 13

Pulpit. Degrees of comparison of adjectives. Formation of verbal nouns. Characteristics of subject by the composition and internal functions. Nouns and adjectives in locative, genitive and instrumental. Medicinal herbs in dentistry.

Пульпіт. Ступені порівняння прикметників. Утворення віддієслівних іменників. Характеристика предмета за складом та внутрішніми функціями. Іменники та прикметники у місцевому, родовому та орудному відмінках. Лікувальні трави у стоматології.

**Методичне забезпечення заняття/
Methodological support of classes:**

1. Українська мова як іноземна для англомовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.
2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англомовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

1. Put the words in brackets in the correct grammatical form and write the sentence/ Поставте слова у дужках у правильній граматичній формі і запишіть речення.

1. Лікування складається із видалення (пульпа) та пломбування (каріозна порожнина).
2. Біль інколи обмежується у (хворий зуб).
3. Пульпіт – це запалення м'яких частин (зуб).

4. Пульпіт викликає приступи (сильний біль).
5. Якщо ви вчасно не звернулись до (лікар) і не запломбували (каріозна порожнина), то процес руйнування (зуб) буде продовжуватися.

2. Use the same root words ПУЛЬПА, ПУЛЬПІТ; БІЛЬ, БОЛІТИ, БОЛЬОВИЙ, БЕЗБОЛЬОВИЙ in the following sentences/ Використайте однокореневі слова ПУЛЬПА, ПУЛЬПІТ; БІЛЬ, БОЛІТИ, БОЛЬОВИЙ БЕЗБОЛЬОВИЙ у наступних реченнях.

1. Хронічний ... - зазвичай результат гострого
2. Під час пульпіту ... інколи обмежується лише в одному зубі.
3. Під час гострих пульпітів короточасні приступи сильних ... змінюються тривалими ... проміжками.
4. Лікування ... полягає у видаленні ... із хворого зуба.

3. Choose the appropriate English equivalents for Ukrainian phrases/ Доберіть до українських словосполучень відповідні англійські еквіваленти.

1. Приступ сильного болю	1. uncover area of tooth
2. гнійний пульпіт	2. painless intervals
3. оголена ділянка зуба	3. attacks of strong pain
4. больові відчуття	4. purulent ...
5. безбольові проміжки	5. pain reeling

4. From the given verbs form nouns / Від поданих дієслів утворіть іменники

Руйнувати, оглядати, знеболювати, хворіти, подразнювати, посилювати, лікувати, функціонувати, відчувати, закріплювати, жити, жувати, пломбувати, видаляти, розвивати.

5. Read the microtext. Put the words in brackets in the correct grammatical form / Прочитайте мікротекст. Слова у дужках поставте у правильній граматичній формі.

(Стоматологічна практика) набуто достатнього досвіду щодо застосування (лікарські рослини) при різних патологіях: карієсі, пародонтиті, гінгівіті, періодонтиті, захворюваннях (слизова оболонка), (порожнина) рота, (пульпіт) та ін. Фармакологічна дія (лікарська рослина) визначається в основному властивостями біологічно (активні речовини). Натуральні органічні рослинні екстракти мають сильні антибактеріальні властивості проти (широкий спектр) патогенних бактерій, проявляють (антифунгальна активність). Деякі екстракти місцево чинять (ранозагоювальна), (в'яжуча), (знеболююча) і (протизапальна дія).

LESSON 14

Medical card of dental patient. Quantitative and ordinal numbers and their use. Arab and Roman numerals. Characteristic of the subject by the external feature. Instrumental of doer action. The expression of sequence of action.

Медицина карта стоматологічного хворого. Кількісні і порядкові числівники та їх вживання. Арабські та римські цифри.

*Характеристика предмета за зовнішніми ознаками. Орудний відмінок
виконавця дії.*

Вираження послідовності дії.

**Методичне забезпечення заняття/
Methodological support of classes:**

1. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків /
За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.

2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні
розробки для студентів 2-го курсу англomовного відділення). – Львів:
ЛНМУ, 2019. – 23 с.

**1. Read and memorize the following words and phrases/ Прочитайте
та запам'ятайте наступні слова і словосполучення.**

1. реєструвати (ся) – to register
2. паспортні дані – passport facts (information)
3. обстеження – examination
4. розділ – division
5. приходити – to come
6. графа – column
7. заповнювати – to fill
8. опитування – inquiring
9. огляд – inspection; examination
10. необхідно – necessarily
11. вказувати – to indicate; to point out (to, at)
12. поява = появлення – appearance
13. ознака – sign; symptom
14. перебіг захворювання – running of disease (illness)
15. запис – record; writing down
16. приналежність (від належати) – to belong
17. позначати; позначення – to mark; mark
18. арабські цифри – Arabic numerals
19. римські цифри – Roman numerals
20. покрити / покривати – to cover
21. покритий – covered

2. Read the text/Прочитайте текст.

МЕДИЧНА КАРТА СТОМАТОЛОГІЧНОГО ХВОРОГО

Медична карта стоматологічного хворого – це документ, у якому
реєструються паспортні дані, результати обстеження та лікування.

Перший розділ медичної карти – паспортна частина. Цей розділ
заповнюється в реєстратурі, коли хворий перший раз приходить у
поліклініку.

Графа “Діагноз” заповнюється лікуючим лікарем після опитування,
огляду та проведення за необхідності додаткових методів обстеження.

У графі “Розвиток даного захворювання” необхідно вказувати
виникнення перших ознак захворювання, характер його перебігу,
лікування та ефективність лікування. Для запису результатів огляду зубів
використовується спеціальна схема (зубна формула). За цією схемою
горизонтальна лінія показує приналежність зубів до верхньої або нижньої
щелепи, а вертикальна – приналежність зубів до правої чи лівої сторони.

При цьому постійні зуби позначають арабськими цифрами: 1 2 3 4 5 6 7 8 / 8 7 6 5 4 3 2 1, а тимчасові (молочні) – римськими: V IV III II I/I II III IV V. За цією схемою цифра 1 – це центральні різці, 2 – бокові премоляри, 3 – ікла, 4 – перші премоляри, 5 – другі премоляри, 6 – перші премоляри, 7 – другі і 8 – треті моляри.

Для позначення стану зуба використовують такі букви: карієс – К; пульпіт – Р; періодонт – РТ; пломба – П; зуб, покритий коронкою – К.

3. Answer the questions/ Дайте відповіді на питання.

1. Що таке медична карта стоматологічного хворого?
2. З яких розділів (граф) складається медична карта стоматологічного хворого?
3. Що ви можете розповісти про перший розділ медичної карти?
4. Що ви знаєте про такі розділи медичної карти стоматологічного хворого як “Діагноз” та “Розвиток даного захворювання”?
5. Що використовують для запису результатів огляду зубів?
6. Що показують горизонтальна та вертикальна лінії у зубній формулі?
7. Як позначаються постійні та молочні зуби у зубній формулі?
8. Які букви використовуються для позначення стану зуба?

4. Translate the following words and phrases into English/Перекладіть на англійську мову наступні слова і словосполучення.

Молочні зуби; реєструвати; опитування; верхня щелепа; методи обстеження; лікування; паспортні дані; медична карта; перебіг лікування; ознака захворювання; запис; римські цифри; зубна формула; графа; лікар; права та ліва сторона щелепи; покритий; коронка.

5. Read the text “Медична карта стоматологічного хворого” again and retell it/ Прочитайте текст “Медична карта стоматологічного хворого” ще раз і перекажіть його.

LESSON 15

Medical card of dental patient. Quantitative and ordinal numbers and their use. Arab and Roman numerals. Characteristic of the subject by the external feature. Instrumental of doer action. The expression of sequence of action.

Медична карта стоматологічного хворого. Кількісні і порядкові числівники та їх вживання. Арабські та римські цифри.

Характеристика предмета за зовнішніми ознаками. Орудний відмінок виконавця дії.

Вираження послідовності дії.

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.

2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англomовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

1. Put the following words in the correct grammatical form, make sentences from them / Поставте наступні слова у потрібній граматичній формі, складіть із них речення.

1. Запис, для, результати, зуби, огляд, схема, використовувати, спеціальний.
2. Розділ, медичний, перший, заповнювати, карта, реєстратура, в.
3. Паспортні, документ, це, медичний, стоматологічний, карта, дані, хворий, де, реєструватися.

2. Choose the appropriate Ukrainian equivalents for English phrases/ Доберіть до англійських словосполучень відповідні українські еквіваленти.

1. by this scheme	1. арабська цифра
2. state of tooth	2. огляд зубів
3. examination of teeth	3. перебіг захворювання
4. running of the illness	4. за цією схемою
5. Arabic numeral	5. стан зуба

3. Write the necessary prepositions in place of dots / На місці крапок напишіть потрібні прийменники.

- 1)... запису результатів огляду зубів використовується спеціальна схема (під; у; на; для; за).
2. Це документ, ... якому реєструються паспортні дані, результати обстеження та лікування (на; від; під; у; за).
3. ... цьому постійні зуби позначаються арабськими цифрами (у; на; під; при).
4. Перший розділ медичної карти заповнюється ... реєстратурі (на; за; під; у).
5. Перший раз медична карта заповнюється, коли хворий звертається ... поліклініку (на; до; у; під; за).

4. Fill in the blanks using the verbs below in the correct form/ Заповніть пропуски, вживаючи подані нижче дієслова у правильній граматичній формі

*приходити, вказувати, використовувати,
показувати, позначати, заповнюватися*

1. Постійні зуби ... арабськими цифрами.
2. Для позначення стану зуба ... такі букви: С, Р, РТ, П, К.
3. У графі "Розвиток даного захворювання" необхідно ... появу перших ознак захворювання.
4. Перший розділ медичної карти ..., коли хворий перший раз ... у поліклініку.
5. У зубній формулі горизонтальна лінія ... приналежність зубів до верхньої або нижньої щелепи.

5. Make a sentence, putting the words in the correct form and in the appropriate order /Складіть речення, ставлячи слова у правильній формі й відповідному порядку

1. Запис, для, результати, зуби, огляд, схема, використовувати, спеціальний.
2. Розділ, медичний, перший, заповнювати, карта, реєстратура, в.
3. Паспортні, документ, це, медичний, стоматологічний, карта, дані, хворий, де, реєструватися.

LESSON 16

Ознайомлення з медичною картою стоматологічного хворого. Заповнення медичної карти

Introduction to medical card of dental patient. Filling the medical card

Методичне забезпечення заняття/ Methodological support of classes:

1. Українська мова як іноземна для англomовних студентів-медиків / За ред. проф. С. М. Луцак. – Кн.2. – К.: Медична книга, 2019. – 456 с.

2. Чикайло І. В. Українська мова для стоматологів (методичні розробки для студентів 2-го курсу англomовного відділення). – Львів: ЛНМУ, 2019. – 23 с.

1. Read the instructions for filling out the medical card of a dental patient/Ознайомтесть з текстом-інструкцією заповнення медичної карти стоматологічного хворого.

МЕДИЧНА КАРТА СТОМАТОЛОГІЧНОГО ХВОРОГО

“Медична карта стоматологічного хворого” (форма № 043/0) заповнюється при первинному зверненні пацієнта в поліклініку.

Паспортні дані: прізвище, ім'я, по батькові, стать, адреса, рік народження хворого заповнюється медичною сестрою або реєстратором.

Діагноз і всі наступні розділи карти заповнюються безпосередньо лікуючим лікарем. Залежно від скарг та первинного клінічного діагнозу лікар повинен направити хворого на лабораторне дослідження, рентгенографію, отримання висновків фахівців відповідного профілю із поданням виписки із карти стоматологічного хворого, аналізів та іншої медичної документації. Згадану документацію вписують або вклеюють в медичну карту в розділ “Дані рентгенологічних та лабораторних досліджень”. Діагноз повинен бути розгорнутим, описувати слід тільки стоматологічні захворювання.

Рядок **“Скарги”** записують зі слів пацієнта або родичів. Вписуються скарги, які найбільш точно відображають стоматологічний стан пацієнта.

У графу **“Перенесені та супутні захворювання”** вносяться дані зі слів хворого, а також дані, підтверджені фахівцями інших лікувальних закладів. Необхідно обов'язково вказати, чи перебуває хворий під диспансерним наглядом та з приводу якого захворювання.

У рядку **“Розвиток теперішнього захворювання”** зазначається час виникнення перших симптомів цього захворювання, з чим хворий їх пов'язує, характер перебігу хвороби та раніше проведене лікування.

У рядку **“Дані об'єктивного дослідження, зовнішній огляд та стан зубів”** проводиться опис зовнішнього огляду, який включає стан шкірних

покровів, кісткового скелету обличчя, червоної кайми губів тощо. Тут також необхідно вказати результати пальпації скронево-нижньощелепного суглоба, підщелепних, привушних слинних залоз. Запис даних огляду ротової порожнини розпочинають із визначення стану твердих тканин зубів та тканини пародонту. Перший ряд над розташованими схематично зубами і під ними відведений для внесення стану коронкової частини зуба з умовними позначеннями, включаючи наявність різних конструкцій зубних протезів.

У чисельнику – стан на час огляду, в знаменнику – стан після проведеного лікування. Над другим рядом схематично зображених зубів і під ним вносять дані об'єктивного дослідження стану пародонту, його норму (N), ступінь атрофії – 1/4, 1/2, 3/4 та ступінь рухомості зубів – I, II, III.

Під таблицею схематично розташованих зубів в письмовому вигляді відображають додаткові дані відносно зубів, кісткових тканин альвеолярних відростків (зміна їх форми, положення тощо).

У рядку **“Прикус”** відмічають тип взаємовідношення зубних рядів в нормі, при аномаліях, патологічному стані, а також характер взаємовідношення альвеолярних відростків щелеп при відсутності антагонуючих зубів або їх повній відсутності, орієнтуючись на їх співвідношення в стані відносного спокою.

У рядку **“Дата навчання навичкам гігієни ротової порожнини”** необхідно зазначити дату, коли проведена бесіда про правильне чищення зубів, інші навички гігієни порожнини рота.

У рядку **“Дата контролю гігієни ротової порожнини”** проставляється дата після оцінки гігієнічного стану ротової порожнини за методикою, що описана Ю.А. Федоровим та В.В. Володкіною (1970).

У рядку **“Стан гігієни порожнини рота, стан слизової оболонки ротової порожнини, ясен, альвеолярних відростків піднебіння”** проводиться опис стану слизової оболонки ротової порожнини за даними візуального обстеження, гігієнічного індексу (ГІ), а також визначається папілярно-маргінально-альвеолярний індекс (РМА), який служить показником для оцінки проявів гінгівіту та пародонтальний індекс (PI), спрямований на виявлення розвинутих форм патології.

У рядку **“Колір за шкалою Віта”** зазначають відповідність кольорової гама застосованого матеріалу кольору коронок зубів пацієнта.

Спеціальний розділ карти відводиться для складання плану обстеження, плану лікування даного хворого з відмітками про проведені в необхідних випадках консультації суміжними фахівцями. Для запису наступних звернень пацієнта з даним захворюванням, а також у випадку звернення з новими захворюваннями служить розділ карти, який називається **“Щоденник”**, де вписуються відповідні дані. Завершує його **епікриз** – стислий опис результатів лікування та рекомендовані лікарем практичні заходи. Після лікування ставиться підпис лікаря, який провів лікування та завідуючого відділенням, а після закінчення окремих етапів лікування ставиться підпис лікаря, який безпосередньо лікує хворого.

Медична карта стоматологічного хворого, як юридичний документ, зберігається в реєстратурі протягом 5 років, після чого здається в архів.

2. Answer the questions / Відповідайте на питання:

- 1) Коли і ким заповнюється медична карта стоматологічного хворого?
- 2) З яких розділів складається медична карта ?
- 2) Які дані вносять у графу « Паспортні дані»?

3) Що записують у рядку «Дані об'єктивного дослідження, зовнішній огляд та стан зубів»?

4) Що ви можете розповісти про розділ «Щоденник»?

5) Як довго зберігається медична карта стоматологічного хворого як юридичний документ?

**3. Make a phrase by combining the words of both columns correctly/
Утворіть словосполучення, правильно поєднуючи слова обох колонок**

1. Паспортні	1. карта
2. рентгенологічне	2. діагноз
3. медична	3. дані
4. супутні	4. дослідження
5. попередній	5. захворювання
	6. порожнина

4. Read the text. What diagnosis will you give the patient / Прочитайте текст. Який

попередній діагноз ви поставите пацієнтові?

До лікаря-стоматолога звернувся пацієнт, Нестеренко Олег Петрович, 1983 р.н. зі скаргами на сильний пульсуючий біль у верхній щелепі. Чоловік мешкає у Львові, на вулиці Городоцькій у буд. 5, кв.8. Хворий повідомив, що впродовж тривалого часу він відчував помірний періодичний біль у ділянці 6-7 зуба. Два дні тому біль став нестерпним. Почала боліти голова і скроня. Він приймав знеболювальні ліки, від яких ненадовго ставало краще. На запитання лікаря про інші захворювання, хворий повідомив, що останні 10 років хворіє на цукровий діабет.

Під час огляду ротової порожнини, лікар помітив у хворого припухлість і почервоніння ясен, при легкому дотику до хворого місця пацієнт відчув сильний біль, тому лікар не став застосовувати перкусію, аби не погіршити стан пацієнта. Стоматолог скерував хворого на рентгенологічне обстеження.

5. Based on the information , make an entry in the dental patient's medical card / На основі поданої інформації, зробіть запис у медичній карті стоматологічного хворого

(див. додаток файл : Практичне заняття 16 (1). docx)

THEMATIC PLAN OF PRACTICAL LESSONS

**of Ukrainian language for foreign students of stomatological
department**

(2-nd year study, 3 semester)		
2021-2022 st.year		
№№	TOPIC	Number of hours
<i>Submodule 3. Professional communication. Medical terminology.</i>		
1	Dentistry. Accusative and prepositional cases. Compound words. Terms-names of life processes and functions of the human body. General scientific, interdisciplinary and specialized terminology .	2
2	Teeth. Accusative, locative and genitive cases. Formation of verbal nouns. The characteristics of the subject by the external properties and its purpose. Terms of nomination of sciences, specialists in the field of dentistry, medicine.	2
3	Two sets of man's teeth. Locative and genitive cases of nouns and numerals, Quantitative characteristic of the subject.	2
4	Teeth: their development and structure. Milk and permanent teeth. Genitive and instrumental. Expression of temporal relations. Oral health in different historical periods	2
5	The structure of the teeth. The use of the accusative, locative, instrumental, genitive cases (nouns, adjectives). The expression of spatial relations. Characterization of the object by composition and structure. Avitaminosis, hypovitaminosis and the condition of the oral cavity .	2
7	Examination of teeth. The use of the accusative, genitive and instrumental. The expression of causal relations and relations of purpose. The use of the words ПОТРИБНО, НЕОБХІДНО. Terms to indicate the methods and techniques of examination and treatment. Medical and technical terms. Names of dental instruments	2
8	Percussion. Locative and accusative cases of nouns. Verbal noun. Pointing out the place of action. Terms of naming dental diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes). Terms to indicate the causes of dental diseases	2
9	Percussion. Locative and accusative cases of nouns. Verbal noun. Pointing out the place of action. Terms of naming dental diseases, their forms and signs (symptoms, syndromes). Terms to indicate the causes of dental diseases	2
10	Caries. Related words. Adverbs of manner. The use of locative, accusative and instrumental. The expression of spatial relation and pointing out the cause of action. Examination of the patient in therapeutic dentistry	2

11	Caries. Related words. Adverbs of manner. The use of locative, accusative and instrumental. The expression of spatial relation and pointing out the cause of action. Examination of the patient in therapeutic dentistry	2
12	Pulpit. Degrees of comparison of adjectives. Formation of verbal nouns. Characteristics of subject by the composition and internal functions. Nouns and adjectives in locative, genitive and instrumental. Medicinal herbs in dentistry.	2
13	Pulpit. Degrees of comparison of adjectives. Formation of verbal nouns. Characteristics of subject by the composition and internal functions. Nouns and adjectives in locative, genitive and instrumental. Medicinal herbs in dentistry.	2
14	Medical card of dental patient. Quantitative and ordinal numbers and their use. Arab and Roman numerals. Characteristic of the subject by the external feature. Instrumental of doer action. The expression of sequence of action.	2
15	Medical card of dental patient. Quantitative and ordinal numbers and their use. Arab and Roman numerals. Characteristic of the subject by the external feature. Instrumental of doer action. The expression of sequence of action.	2
16	Introduction to medical card of dental patient. Filling the medical card.	2
	Total	32

